

Sygnatura akt I ACz 737/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Alicja Myszkowska (spr.)

Sędziowie: SA Michał Kłos

SA Anna Cesarz

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2015 r. w Łodzi na posiedzeniu niejawnym

na skutek protestu M. H.

z udziałem Komisarza Wyborczego w S. – B. B., Przewodniczącej Gminnej Komisji Wyborczej w K. – S. W., Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 1 w K. – H. S., Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 2 w R. – M. J., Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 3 w S. – A. K., Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 4 w K. – H. W., Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 5 we W. – A. S., Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 6 w S. – R. G.

o stwierdzenie nieważności wyboru

na skutek zażalenia wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 20 stycznia 2015 r., sygn. akt I Ns 222/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 737/15

UZASADNIENIE

1 grudnia 2014 r. M. H. wniosła protest przeciwko wyborowi G. T. na wójta gminy K. w dniu 16 listopada 2014 r. Został on oparty na twierdzeniu, iż spis wyborców został sporządzony w sposób naruszający prawo. Ponadto w trakcie wyborów miało dochodzić do naruszenia prawa wyborczego w postaci: celowego podwożenia głosujących do lokali wyborczych; przekupywania ich prezentami w postaci alkoholu i pieniędzy za oddanie głosów na G. T.; braku wystarczającej liczby miejsc do głosowania w lokalu jednej z Obwodowych Komisji Wyborczej; braku instrukcji co do sposobu głosowania; braku reakcji Przewodniczącego jednej z Obwodowych Komisji Wyborczych na zachowanie jednego z głosujących, który wchodził za parawany wyznaczone do głosowania i wskazywał osobom jak mają głosować; braku informacji co stało się z jedną kartą do głosowania. Wnosząca protest domagała się także wyjaśnienia przyczyn oddania głosów nieważnych oraz sprawdzenia prawidłowości kwalifikacji takich głosów.

Zaskarżonym postanowieniem z 20 stycznia 2015 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu, po rozpoznaniu protestu, stwierdził ważność wyboru G. T. na wójta Gminy K. dokonanego 16 listopada 2014 r.

Z istotnych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że 16 listopada 2014 r. odbyły się w Polsce wybory samorządowe, w tym wybory wójta gminy K.. W wyborach na ten urząd wzięło udział dwoje kandydatów: M. H. – dotychczasowy wójt i

G. T.. Głosowanie zostało przeprowadzone w sześciu obwodach głosowania Do głosowania uprawnionych było 3.262 wyborców. Wydano 2.095 kart do głosowania. Z urny wyjęto 2.094 karty. Oddano 39 głosów nieważnych. Liczba głosów ważnych oddanych łącznie na wszystkich kandydatów wyniosła 2.055. Na M. H. oddano 1.021 ważnych głosów, na G. T. - 1.034 ważnych głosów. Wójtem wybrany został G. T.. Jeśli chodzi o kwalifikację głosów nieważnych, to w pięciu Obwodowych Komisjach Wyborczych wskazania w protokołach są prawidłowe, natomiast w jednej Obwodowej Komisji Wyborczej w kopercie zawierającej karty z głosami nieważnymi znajdowało się 5 kart z głosami nieważnymi - brak jednej karty z głosem zakwalifikowanym jako głos nieważny. Uprzednio, w gminie K. w związku z wyborami samorządowymi zostało złożonych 60 wniosków o wpisanie do rejestru wyborców. W stosunku do 43. osób wydano decyzję o wpisaniu do rejestru wyborców, a w stosunku do 17. została wydana decyzja odmowna.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał protest za niezasadny. Wskazał, iż zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. 2011.21.112) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
2. naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów.

Sąd I instancji podkreślił, że zasadnicza podstawa protestu M. H. odnosi się do nieprawidłowości w rejestrze wyborców, tj. że w głosowaniu na wójta wzięły udział osoby dopuszczone do takiego głosowania w sposób nieuprawniony. Sąd Okręgowy stanowiska tego nie podzielił. Wskazał, że zagadnienie to regulują art. 18 - 22 kodeksu wyborczego, które przewidują m.in., że na wydaną przez wójta decyzję o wpisaniu do rejestru wyborców określonej osoby przysługuje każdemu prawo wniesienia reklamacji na nieprawidłowości w rejestrze wyborców, w szczególności w sprawie ujęcia w rejestrze wyborców osoby, która nie zamieszkuje stale na obszarze gminy. Na decyzję nieuwzględniającą reklamacji wnoszący reklamację może następnie wnieść skargę do właściwego miejscowo sądu rejonowego.

Sąd Okręgowy uznał, że do wyboru wójta odpowiednie zastosowanie mają przepisy art. 392 i 393 z rozdziału 6 działy VII regulujące procedurę wnoszenia i rozpoznawania protestu wyborczego. Obowiązuje więc regulacja, że sąd okręgowy pozostawia bez dalszego biegu protest wyborczy dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia skargi lub odwołania do sądu lub właściwego organu wyborczego przed dniem głosowania (art. 393 § 3 kodeksu wyborczego). Nie jest zatem w tym postępowaniu dopuszczalne badanie czy kwestionowane przez wnioskodawczynię osoby zostały w sposób uprawniony wpisane do rejestru wyborców, czy też nie. W sprawie wniosków kwestionowanych osób o wpisanie ich do rejestru wyborców istniała bowiem droga wniesienia skargi do sądu przed dniem głosowania - art. 22 § 5 kodeksu wyborczego, którą mógł wnieść każdy po wydaniu przez wójta decyzji nieuwzględniającej reklamacji na ujęcie w rejestrze wyborców osoby, która nie zamieszkuje stale na obszarze gminy. W tej sytuacji Sąd I instancji w ogóle nie dopuścił dowodów dla oceny merytorycznej treści takiego zarzutu wnioskodawczyni.

Niezależnie od tego Sąd I instancji uznał, że dopuszczenie do głosowania osób, co do których wnioskodawczyni kwestionuje ich uprawnienie z uwagi na brak przesłanki stałego zamieszkiwania na obszarze gminy, nie może być kwalifikowane w kontekście zarzutu popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom - fałszowania dokumentów wyborczych (art. 248 pkt 1 k.k.).

Jeśli chodzi o dalsze zarzuty, to Sąd Okręgowy uznał, że zeznania zawnioskowanych przez wnoszącą protest świadków nie są wystarczające dla ustalenia, że doszło do przestępstwa przekupstwa wyborczego. Ponadto ten zarzut jak i pozostałe, oparte na twierdzeniu o nieprawidłowościach podczas głosowania i liczenia głosów nie mogły skutkować uwzględnieniem protestu, bowiem ewentualnymi nieprawidłowościami dotknięta była mniejsza liczba głosów, niż

różnica w ilości głosów między kandydatami na wójta (13 głosów). Z tej przyczyny nie miało to wpływu na ustalenie wyniku wyboru.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła M. H., zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 393 § 3 kodeksu wyborczego przez przyjęcie, że przepis ten odnosi się również do spraw, w których w kodeksie wyborczym przewidziano możliwość reklamacji, a w konsekwencji – wadliwe oddalenie zgłoszonych wniosków dowodowych i nierozpoznanie istoty sprawy.

W konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie postanowienia na rozprawie (art. 148 § 2 k.p.c.) i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie protestu.

Uczestnik postępowania – Komisarz Wyborczy w S. wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski.

Z uwagi na przedmiot rozstrzygnięcia i charakter zawartych w zażaleniu zarzutów Sąd Apelacyjny uznał za niecelowe rozpoznanie zażalenia na rozprawie (art. 148 § 2 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 397 § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), o co wnosila M. H..

Skarżąca nie zgadza się z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego w zakresie, w jakim uznał on, że protest wyborczy dotyczący sprawy nieprawidłowości w rejestrze wyborców pozostawia się bez dalszego biegu w trybie art. 393 § 3 kodeksu wyborczego. Z uzasadnienia zażalenia wynika, że skarżąca nie kwestionuje rozstrzygnięcia w pozostałym zakresie (co do nieprawidłowości podczas głosowania i ustalania wyniku wyborów).

Zarzuty podniesione w zażaleniu są nietrafne. Sąd I instancji nie rozpoznał sprawy merytorycznie w zakresie kwestionowanym przez skarżącą, ale jest to wynikiem prawidłowej wykładni i zastosowania art. 393 § 3 kodeksu wyborczego.

Wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżącej, reklamacja na nieprawidłowości w rejestrze wyborców służy nie tylko w sprawie wpisania do rejestru wyborców osoby, która nie ma prawa wybierania (art. 22 § 1 pkt 2 kodeksu wyborczego). Przepis art. 22 § 1 przewiduje cztery różne sytuacje, w których można wnieść rzeczoną reklamację, w tym opisaną w pkt. 4 – ujęcie w rejestrze wyborców osoby, która nie zamieszkuje stale na obszarze gminy. Na tym zaś twierdzeniu skarżąca opierała swój protest. Z kolei z art. 22 § 5 kodeksu wyborczego wynika, że skarga do sądu rejonowego jest dalszym środkiem zaskarżenia, i służy on zawsze na decyzję nie uwzględniającą reklamacji, a więc także na decyzję w sprawie dotyczącej art. 22 § 1 pkt 4 kodeksu wyborczego. W realiach rozpoznawanej sprawy oznacza to, iż skarżącej przysługiwało prawo do wniesienia reklamacji na ujęcie w rejestrze wyborców osób, które – jej zdaniem - nie zamieszkują stale na obszarze gminy K., a w razie nieuwzględnienia reklamacji – prawo wniesienia skargi do sądu.

Tym samym Sąd Okręgowy miał dostateczne podstawy, by pozostawić bez rozpoznania protest M. H. na podstawie art. 393 § 3 kodeksu wyborczego, bo w art. 22 § 1 pkt 5 przewidziana została możliwość wniesienia skargi do sądu przed dniem głosowania w sprawie nieprawidłowości w rejestrze wyborców.

Mając to na uwadze oddalono zażalenie z mocy art. 385 w zw. z art. 397 § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.